

Î N C H E I E R E

22 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Ion Druță

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Moraru Eugenia,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Eugeniei Moraru împotriva lui Moraru Ivan cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Moraru Eugenia, admis apelul declarat de către Moraru Ivan, casată parțial hotărîrea Judecătoriei Fălești din 29 septembrie 2015 și în partea casată emisă o nouă hotărîre prin care pretențiile cu privire la încasarea prejudiciului moral au fost respinse, și micșorat quantumul cheltuielilor de asistență juridică, iar în rest hotărîrea Judecătoriei Fălești din 29 septembrie 2015 a fost menținută,

c o n s t a t ă :

La 08 octombrie 2014, Moraru Eugenia a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Moraru Ivan cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că se află în relații ostile cu pîrîtul Moraru Ivan din care motiv căsătoria lor a încetat.

Susține că în timpul căsătoriei, perioada anului 2008, cît și ulterior după desfacerea căsătoriei, perioada anului 2011, a fost maltrată de către pîrît prin aplicarea loviturilor fizice, cauzîndu-i vătămări a integrității corporale.

În acest sens, indică că potrivit raportului de expertiză medico-legal nr. 377 din 27 iunie 2008 s-au constatat leziuni corporale sub formă de echimoze pe față și pe brațul drept și stîng.

Remarcă că faptele de maltratare și nemijlocit provocarea suferințelor fizice se mai confirmă prin raportul de expertiză medico-legală nr. 766 din 03 septembrie 2011, prin care au fost constatate leziuni corporale sub forma de echimoză pe brațul drept.

Menționează că pe acest fapt în rezultatul plîngerii depuse la data de 03 septembrie 2011, în privința lui Moraru Ivan a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în baza art. 78 alin. (2) Cod contravențional cu aplicarea amenzii în mărime de 25 unități convenționale.

Insistă că în rezultatul săvîrșirii de către contravenient a acțiunilor ilicite prin provocarea vătămărilor corporale ce au prejudiciat sănătatea fizică și psihică, dînzei i s-a cauzat un imens prejudiciu moral, manifestat prin durere, stare de stres, frustrare.

Afirmă că pînă în prezent este nevoită să se adreseze la specialiști în domeniu pentru restabilirea sănătății fizice cît și a stării sale morale.

Consideră că pîrîtul pentru acțiunile ilicite întreprinse față de dînsa urmează a fi obligat de instanța de judecată la plata despăgubirilor morale evaluate la 100 000 euro.

Astfel, invocă că mărimea acestei compensații bănești este echitabilă și proporțională în raport cu caracterul suferințelor psihice și fizice, luînd în considerație faptul că pîrîtul este fostul ei soț căruia practic și-a dedicat viața, au avut întemeiată o familie și au educat 3 copii.

Solicită încasarea de la Moraru Ivan în beneficiul său a sumei de 100 000 euro cu titlu de prejudiciul moral și încasarea de la pîrît a cheltuielilor de judecată.

La 02 iulie 2015, Moraru Eugenia a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, indicînd faptul că în rezultatul acțiunilor ilicite ale pîrîtului din data de 03 septembrie 2011a avut de suferit și un prejudiciu material în sumă de 33 000 lei, fapt confirmat prin bonurile de plată anexate la materialele cauzei. Prejudiciul moral evaluat la moment, în baza concluziilor specialiștilor în materie constituie 298 080 lei (f. d. 170, vol. I).

Prin urmare, solicită încasarea de la pîrît a prejudiciului material în suma de 33 000 lei și a prejudiciului moral în mărime de 298 080 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Fălești din 29 septembrie 2015, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat de la Moraru Ivan în beneficiul Eugeniei Moraru prejudiciul material cauzat în sumă de 5946,92 lei, prejudiciul moral cauzat în sumă de 3000 lei și cheltuieli de judecată în suma de 3853,80 lei.

S-a încasat de la Moraru Ivan în beneficiul statului suma de 250 lei, cu titlu de taxa de stat. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2016, a fost respins apelul declarat de către Moraru Eugenia și admis apelul declarat de Moraru Ivan, casată parțial hotărîrea Judecătorei Fălești din 29 septembrie 2015 în partea pretențiilor privind încasarea prejudiciului material, și emisă în această parte o nouă hotărîre prin care pretențiile Eugeniei Moraru împotriva lui Moraru Ivan cu privire la încasarea prejudiciului material au fost respinse ca neîntemeiate.

Totodată, a fost micșorat cuantumul cheltuielilor de asistenta juridică încasate de la Moraru Ivan în beneficiul Eugeniei Moraru de la 3833,80 lei pînă la 2333,8 lei și taxa de stat încasată în contul statului de la 250 lei la 100 lei. În rest hotărîrea Judecătorei Fălești din 29 septembrie 2015 a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut prevederile art. 1416 alin. (1) și art. 1418 alin. (1) Cod civil, care reglementează aspecte ce țin de modul de reparare a prejudiciului și răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății, care indică că instanța de judecată stabilește felul despăgubirii în funcție de circumstanțe. Ea va lua hotărîre diferită de cererea păgubitului numai din motive întemeiate. În caz de vătămare a integrității corporale sau de altă vătămare a sănătății, autorul prejudiciului are obligația să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacității de muncă, precum și cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătății – de tratament, de alimentație suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională etc.

Cu referire la nomele citate și în coraport cu materialele pricinii, instanța de apel, a ajuns la concluzia temeiniciei soluției primei instanțe cu privire la repararea prejudiciului moral în urma acțiunilor ilicite ale lui Moraru Ivan, însă eronat a ajuns la

concluzia privind încasarea prejudiciului material, or nu a fost stabilită legătura cauzală între incidentul care a avut loc la data de 03 septembrie 2011 și prejudiciul material (cheltuieli pentru tratament) suportat de către Moraru Eugenia pe parcursul anilor 2011-2015.

Sub acest aspect, instanța de apel a reținut că nu a fost confirmat faptul că recurenta Moraru Eugenia a primit tratament medical și a suportat cheltuieli pentru procurarea medicamentelor anume în urma acțiunilor ilicite ale intimatului Moraru Ivan din 03 septembrie 2011, or, potrivit raportului de examinare medico-legală nr. 766 din 03 septembrie 2011, leziunile corporale pricinuite Eugeniei Moraru de către Moraru Ivan au fost calificate ca vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, nefiind prescris careva tratament medical.

La 19 aprilie 2016, Moraru Eugenia a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea ce ține de repararea prejudiciului material și moral cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, invocând faptul că nu a fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a cauzei, iar concluziile instanței expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Cu referire la prevederile art. 239, art. 241 alin. (5) CPC, susține că instanța de apel nu a supus examinării nici legalitatea hotărârii primei instanțe integral, nici argumentele invocate de apelant în cererea de apel înaintată. Or, în partea motivată a deciziei urma a se menționa fiecare argument invocat de apelant în cererea sa, concluzia instanței pentru care motive acest argument este neîntemeiat, în baza căror norme și probe instanța a ajuns la concluzia menționată.

Totodată, invocă că instanțele de judecată urmau să țină cont că răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin vătămarea integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății este o răspundere delictuală.

Astfel, insistă că a prezentat suport probatoriu necesar prin care se demonstrează existența și întinderea atât a pagubei materiale, cât și a celei morale.

Susține că instanțele judecătorești urmau să aprecieze corect în conformitate cu circumstanțele cauzei quantumul încasării prejudiciului material și moral, având în vedere existența raportului de cauzalitate între fapta ilicită și urmările prejudiciabile.

La fel, invocă că instanța de apel nejustificat a micșorat cheltuielile de asistența juridică, acestea fiind cheltuieli utile, rezonabile și necesare, ori serviciile apărătorului au fost necesare și utile în apărarea drepturilor și intereselor sale într-o cauză civilă delictuală, iar instanța de judecată nu era în drept de a reduce cheltuielile de asistență juridică suportate în legătură cu plata onorariului avocatului fără o argumentare clară în acest sens.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel din 16 februarie 2016 a fost expediată în adresa recurentului la data de 25 februarie 2016, fapt confirmat prin scrisoare de însoțire nr. 4313 (f. d. 246), iar recurentul a recepționat copia deciziei recurate la 29 februarie 2016, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție (f. d. 247).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 19 aprilie 2016, în termen

Examinînd temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Moraru Eugenia, este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Moraru Eugenia nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe cînd în recursul declarat de către Moraru Eugenia asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Moraru Eugenia ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Moraru Eugenia se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță